

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 362/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., Škultétyho 472/10, Martin, proti postupu Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/5/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/5/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“), v petite zjavne mylne označenom sp. zn. 26/Nt/9/2023. Domáha sa, aby ústavný súd zrušil uznesenia okresného súdu sp. zn. 6C/5/2021 z 11. marca 2024 a sp. zn. 6C/5/2021 z 3. apríla 2024 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žiada tiež o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti. Uznesením sp. zn. 6C/5/2021 z 11. marca 2024 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „uznesenie VSÚ“) okresný súd uložil žalovanej, ako aj sťažovateľke povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške 250 eur v lehote 15 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia na účet okresného súdu.

3. Sťažovateľka napadla uznesenie VSÚ v časti, v ktorej jej bola uložená povinnosť zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania, sťažnosťou, v ktorej namietala, že vykonanie znaleckého posudku ako dôkazného prostriedku navrhla žalovaná, a nie ona. Uviedla, že určenie všeobecnej hodnoty pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je potrebné a má podľa nej

význam len vtedy, keď dochádza k prikázaniu predmetu podielového spoluvlastníctva do výlučného vlastníctva jednej zo strán sporu, a to za primeranú náhradu druhej strane. Sťažovateľka však uvádza, že po celý čas v konaní navrhovala rozdelenie predmetu podielového spoluvlastníctva. Podľa jej názoru znalecký posudok na určenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti pri rozdelení predmetu podielového spoluvlastníctva nie je potrebný.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 6C/5/2021 z 3. apríla 2024 sťažnosť zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že znalecký posudok je potrebný vykonať bez ohľadu na to, či sa nehnuteľnosť rozdelí, alebo sa prikáže jednej zo sporových strán, keďže sa na pozemku, konkrétne na určitých parcelách, nachádza účelová komunikácia, čo nevyhnutne znamená, že ich hodnota je neporovnateľne odlišná oproti pozemkom, ktorých účelné využitie je ekonomicky výhodnejšie.

5. Sťažovateľka uvádza, že nesúhlasí s odôvodnením uznesenia z 3. apríla 2024, ktoré sa odvoláva najmä na „účelnosť využitia veci“, čo v tomto prípade podľa nej, ak by sa malo pristúpiť k rozdeleniu veci, nie je potrebné posudzovať, a teda nie je potrebné ani znalecké dokazovanie.

6. Podľa názoru sťažovateľky zámerom okresného súdu nie je predmet podielového spoluvlastníctva rozdeliť, aj keď je to z povahy nehnuteľnosti možné, ale celú nehnuteľnosť prikázať do výlučného vlastníctva žalovanej. Sťažovateľka si nevie inak vysvetliť, prečo by malo byť v konaní vykonané ďalšie znalecké dokazovanie, čo sa týka určenia všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti. Uvádza, že predložila súdu niekoľko geometrických plánov, ktoré obsahovali možnosti rozdelenia pozemkov. Zo strany súdu bola vykonaná aj ohliadka spornej nehnuteľnosti, avšak súd k rozdeleniu pozemkov nepristúpil, naopak, vykonáva podľa nej ďalšie nadbytočné dôkazy, ktoré v prípade rozdelenia pozemkov ako predmetu podielového spoluvlastníctva nie sú potrebné.

7. Sťažovateľka je presvedčená, že preddavok na vykonanie znaleckého posudku mala znášať len samotná žalovaná, ktorá takýto dôkazný prostriedok navrhla z dôvodu, že navrhuje prikázať predmet podielového spoluvlastníctva do svojho výlučného vlastníctva. To, že sťažovateľka súhlasila s vyhotovením znaleckého posudku, „nie je možné jej dávať na ťarchu, nakoľko znalecký posudok sa má vykonať v prospech žalovanej“.

8. Porušenie označených práv sťažovateľka namieta vo vzťahu k postupu okresného súdu, ktorý podľa jej názoru smeruje k prikázaniu nehnuteľnosti jednej zo strán napriek tomu, že prednostne by malo dôjsť k jej rozdeleniu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

10. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo

slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

11. Sťažovateľka namieta, že k porušeniu jej označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru došlo postupom okresného súdu, ktorý podľa názoru sťažovateľky nesmeruje k rozdeleniu spornej nehnuteľnosti, ale k jej prikázaniu jednej strane, čoho dôkazom má byť nariadenie znaleckého dokazovania na účel určenia všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti.

12. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania veci preskúmal postup okresného súdu a zistil, že v napadnutom konaní, ktorého predmetom je vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti, nariadil znalecké dokazovanie na účel určenia všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, pričom samotná sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opakovane uvádza, že s nariadením znaleckého dokazovania, ktoré navrhla protistrana (i keď s výhradami), súhlasila. Ústavný súd poukazuje na to, že rozhodovanie, ktoré dôkazy budú vykonané a v akom rozsahu, patrí výlučne súdu, a nie stranám (§ 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

13. Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom procesnom postupe okresného súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup, t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Názor sťažovateľky, že dokazovanie nie je potrebné, ani jej presvedčenie, že okresný súd „*smeruje*“ k prikázaniu nehnuteľnosti jednej strane sporu, a nie k jej rozdeleniu, ktoré navrhovala v žalobe, nie je dôvodom na vyslovenie porušenia jej označených práv.

14. Z uvedeného vyplýva, že medzi postupom okresného súdu v napadnutom konaní a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Pokiaľ ide o sťažovateľkou požadované zrušenie napadnutých uznesení, podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom.

16. Nevyhnutným predpokladom pre to, aby ústavný súd mohol pristúpiť k zrušeniu rozhodnutia, je to, že v prvom rade vysloví porušenie základného práva vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré má zrušiť. Inak povedané, ústavný súd nemôže zrušiť rozhodnutie orgánu verejnej moci, ak najprv (vychádzajúc z petitu) nevysloví, že predmetným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva (m. m. II. ÚS 270/2021, II. ÚS 99/2022).

17. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v jej petite domáha ochrany základného práva podľa čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vyslovením ich porušenia výlučne postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

18. Ak teda ústavnému súdu už samotná formulácia petitu ústavnej sťažnosti sťažovateľky vôbec nedáva možnosť vysloviť porušenie práv sťažovateľky uzneseniami okresného súdu, ústavný súd nemôže zrušiť jeho rozhodnutia, aj keď sa sťažovateľka zrušenia petitom ústavnej sťažnosti domáha.

19. Ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky je potrebné v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2024

Peter Molnár
predseda senátu